

Rydwany sportowego ognia

**Michał Jurek**

Dyrektor Departamentu Monitorowania Ryzyka i Restrukturyzacji IPS-SGB

Publikacja niniejszego felietonu zbiega się w czasie z zakończeniem Wyzwania Sportowego 2024. Wydarzenie to rokrocznie w udany sposób promuje aktywność fizyczną wśród pracowników i klientów podmiotów z Grupy SGB, łącząc ją zarazem z działalnością charytatywną. Stanowi to dodatkowy impuls nie tylko do poprawy tężyzny fizycznej uczestników, ale i do zaangażowania się w pomoc dla innych.

Na Wyzwanie Sportowe warto jednak spojrzeć jeszcze z innej strony. Daje ono bowiem okazję do wyrównania często zaburzonej proporcji między życiem zawodowym i prywatnym. Osiągnięcie równowagi między rozwojem kariery, a życiem osobistym nie jest bowiem wcale proste.

Co mówi raport z 2022 roku?

Zwraca na to uwagę raport, opublikowany w 2022 r. przez Międzynarodową Organizację Pracy, afiliowaną agencję Organizacji Narodów Zjednoczonych. Poświęcony został w całości właśnie równoważeniu zaangażowania pracowników w życie zawodowe i prywatne. Główny płynący zeń wniosek stwierdza, że osiągnięcie wspomnianej równowagi jest tym trudniejsze, im niższy jest poziom dochodu narodowego brutto per capita w danym kraju.

Dlatego też nie dziwi, iż z ankiet, które przeprowadzono na potrzeby omawianego raportu, wynika, że w Polsce jedynie ok. 10% pracowników byłoby gotowych ograniczyć czas przeznaczany na pracę, akceptując przy tym spadek wynagrodzenia. To jeden z niższych wskaźników w Europie. W kombinacji pieniądze-czas Polacy preferują pierwszy element. Na porównywalnym poziomie analizowany wskaźnik kształtuje się w Chorwacji, Słowenii, Litwie, na Węgrzech. Ale z kolei już w Danii, Szwecji czy Szwajcarii sięga on 30%. Wyższą gotowością do częściowej rezygnacji z pracy cechują się też pracujący Czesi, niespełna 20% których zadeklarowało chęć poświęcenia większej ilości czasu na życie prywatne.

Niewesołe spostrzeżenia przynosi też raport Work-life balance a elastyczne formy organizacji pracy, opublikowany przez Polski Instytut Ekonomiczny w kwietniu bieżącego roku. Otóż z cytowanych w nim danych Eurostatu wynika, że w 2022 r. Polacy pracowali przeciętnie 40,4 godzin tygodniowo. Czas ten był o 3 godziny dłuższy od średniej w UE i aż o 8 godzin dłuższy niż w Holandii, gdzie pracowano najkrócej w Europie. Tylko w Grecji przeciętny tygodniowy czas pracy był dłuższy niż w Polsce, i wyniósł 41 godzin. Jednocześnie na niepełny etat pracowało w Polsce tylko 5% ogółu zatrudnionych, podczas gdy średnio w UE wskaźnik ten wynosił 17%.

Najwyraźniej w krajach Europy Zachodniej

osiągany w niepełnym wymiarze pracy dochód wystarczał do utrzymania rodziny, czego niestety nie można było powiedzieć o krajach Europy Środkowej i Południowej. Jednak na podział czasu między pracę, a pozostałe aktywności wpływają nie tylko aspekty finansowe. Ważną rolę odgrywają też sztywność podejścia prawnego i zwyczajowego do pracy. Jednym z jej mierników jest udział pracujących w formie zdalnej w ogóle pracowników. W Polsce w 2022 r. pracę zdalną świadczyło tylko 13% zatrudnionych, podczas gdy średnia dla UE była aż o 10 p.p. wyższa.

Sytuacji nie poprawiły ruchome godziny pracy, które w minionym roku – zgodnie z wynikami ankiety Instytutu – były oferowane pracownikom przez około połowę przedsiębiorstw w Polsce, z czego prawie 50% stanowiły małe i mikro przedsiębiorstwa. Z elastycznością czasu pracy, znacznie gorzej było w dużych firmach. Tylko 30% z nich dopuszczało takie rozwiązanie. Jednocześnie, ok. 1/3 przedsiębiorstw w roku 2023 umożliwiało swoim pracownikom pracę zdalną lub hybrydową.

Wskaźnik work-life balance nie wypada korzystnie

Nie sprzyja to budowaniu równowagi między życiem zawodowym i prywatnym. Dlatego też, przywołany w cytowanym raporcie Polskiego Instytutu Ekonomicznego wskaźnik work-life balance (publikowany przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju), wypada w naszym kraju niezbyt korzystnie. Wskaźnik ten odzwierciedla relację między odsetkiem osób, pracujących bardzo długo (powyżej 50 godzin tygodniowo) oraz czasem, poświęcanym na odpoczynek i dbanie o siebie. Maksymalna wartość wskaźnika to 10 pkt. Jego odczyt dla Polski w 2022 r. wyniósł 6,5 pkt. i był trzecim najniższym w badanych krajach UE. Z badań Organizacji wynika, że w 2022 r. Polacy przeznaczali na odpoczynek i dbanie o siebie 14,7 godzin dziennie. Polska znalazła się więc pod tym względem

W Polsce jedynie ok. 10% pracowników byłoby gotowych ograniczyć czas przeznaczany na pracę, akceptując przy tym spadek wynagrodzenia.

na 6. miejscu spośród 41 analizowanych krajów, a osiągnięty w naszym kraju wynik był niższy niż średnia, wynosząca 15 godzin.

Przytoczone wyniki badań wskazują jasno, że Polacy poświęcają na pracę zawodową więcej czasu niż obywatele większości krajów UE. W takich warunkach pogodzenie pracy z życiem osobistym nie jest łatwe. Pozostaje mieć nadzieję, że Wyzwanie Sportowe 2024 dołoży choćby niewielką cegiełkę do zmiany tego stanu rzeczy. Jak mówi słynna sentencja – „w zdrowym ciele zdrowy duch”. Co wzięwszy pod uwagę, wyłączam niniejszym komputer i wsiadam na rower, czego i Państwu czytelnikom życzę. I niech tytułowy rydwan, nogi, rower, rolki czy deskorolka wszystkie zaprowadzą nas tam, gdzie szosy biała nić, czy naprzód jedziesz, czy z powrotem. ●

